

vil have 20 Mill. Kr. Vil man regne med den lille Tabel, maa man regne med den overalt, baade for Staten og for Landarbejderene. Men vil man regne med den større Tabel, følger man Flertallet.

Det ærede 2det Medlem for 7de Kreds gjorde den Bemærkning, som jeg ikke i Realiteten skal modsige, at Anledningen til, at disse mange mindre Ejendomme vare fremkomne i de senere Aar, det var Landbrugets betrængte Stilling, og at de hidrørte fra, at Gaardmændene vare nødsagede til at udstykke deres Ejendomme, overlade dem til deres Sønner. Ja, det er ikke umuligt, at det kan være Tilfældet mange Steder. Men det forandrer jo i og for sig ikke Sagen. Thi er det en saa stor og vigtig Samfundsopgave at faa disse smaa Ejendomme, og kunne de bedre betale sig end de større, saa ser jeg ikke nogen overdreven Ulykke i, at det er selve Gaardmændene, der frivillig udstykke, end at de maaske ved Intervention af Staten komme til at overlade et Stykke af deres Ejendom til en Landarbejder.

Saa kom det ærede Medlem — og det samme var Tilfældet med det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds (Oct. Hansen) — med den Bemærkning, at de Folk, som man her vilde komme til Hjælp med Statens Midler, det var slet ikke dem, der var Tale om. Jeg ser ikke rettere, end at det Lovforslag, der foreligger, og som ogsaa er vedtaget saavel af Landbokommissionen som af det andet Ting, det nævner som de Personer, der skulle kom i Betragtning ved Anvendelsen af Loven: „Landarbejdere“, og det er da: „enhver, der væsentlig ernærer sig ved at udføre almindeligt Landbrugsarbejde for andre imod Vederlag, hvad enten han staar i fast Tjenesteforhold eller har sit Erhverv som Daglejer“. Det er de Folk, der skulle hjælpes, men der staar ikke noget om, at det kun skal være de fattige af dem, der skulle hjælpes. Der staar meget mere, at det ikke maa være Folk, der have nydt Fattighjælp, og videre, at det skal være Folk, som have erhvervet Vidnesbyrd for at være flittige, ædruelige og sparsommelige. Det er dem, man skal hjælpe, men ingenlunde de fattigste. Det er noget, man gerne vilde have skudt ind her under dette Lovforslag; men jeg tror, det er ganske uden for den Tankegang, som ligger til Grund for Landbokommissionens Indstilling, saavel som uden for den Tankegang, der ligger til Grund for Loven af 1894. Det var ikke en Art Fattigunderstøttelse, man her vilde give, nej, det var en Foranstaltning, hvorved

man vilde søge at holde paa Arbejdskraften ude paa Landet og paa den bedste og flittigste Del af Arbejdskraften. Der kommer Spørgsmaalet, om en Mand er fattig eller ikke fattig, mindre i Betragtning. Hvad angaar det, at det er en saa overordentlig stor og vigtig Samfundsopgave for Landets Vedkommende at faa denne Sag igennem, saa vil jeg dog tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at de, der bedst kunne dømme derom, det maa dog vel være Sogneraadene; de maa dog, forekommer det mig, i højere Grad være i Besiddelse af Kendskab til Forholdene i deres Kredse og maa kunne sige, om denne Foranstaltning, som nu her tilsigtes gennemført, har saa overvældende stor Betydning. Og nu forholder det sig da saa efter de Oplysninger, der foreligge som Grundlag for Landbokommissionens Indstilling, at kun 56 pCt. af alle Sogneraadene have udtalt sig for Foranstaltningen som noget, der vilde være gavnligt for Arbejdsforholdene paa Landet; de andre derimod vare af en anden Mening, og mente ikke, det havde noget at betyde. Det er altsaa kun lidt over Halvdelen af Sogneraadene, der have udtalt sig for den store Betydning af dette Lovforslag, og disse 56 pCt. have ganske sikkert ikke tænkt paa, at det alene skulde være de fattigste Landarbejdere, som man skulde hjælpe paa den Maade, de have tænkt paa at faa en hel Del mindre Landbrug, som holdt paa Arbejdskraften derude; og det er ogsaa den Foranstaltning, som jeg antager virkelig vilde være til nogen Nytte for Landbruget i Almindelighed. Vil man tage Sagen paa den Maade, at det er de fattige Landarbejdere paa Landet, som man skal hjælpe, saa ser jeg ikke, hvorfor man ikke med samme Føje kan sige: hvorfor ikke hjælpe de fattige Arbejdere i Byerne, der er lige saa stor Fattigdom og Trang i mange Tilfælde som paa Landet, hvad skal Staten gøre for at skaffe dem en bedre Tilværelse? Fra de Herrer's Side, som saa stærkt fremhæve, at det skal være den fattigste Del af Landbefolkningen, som man skal hjælpe, synes der ikke at være nogen sær Tilbøjelighed til at gøre noget lignende for de fattige Byarbejdere. Hvad der er Ret for den ene Klasse, bør dog være billigt for den anden Klasse.

Det ærede 2det Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) kom med en Bemærkning af en Del historisk Interesse, idet han henpegede paa, hvorledes man saa paa Forholdene, navnlig paa Landboforholdene, i Slutningen af forrige Aarhundrede, men